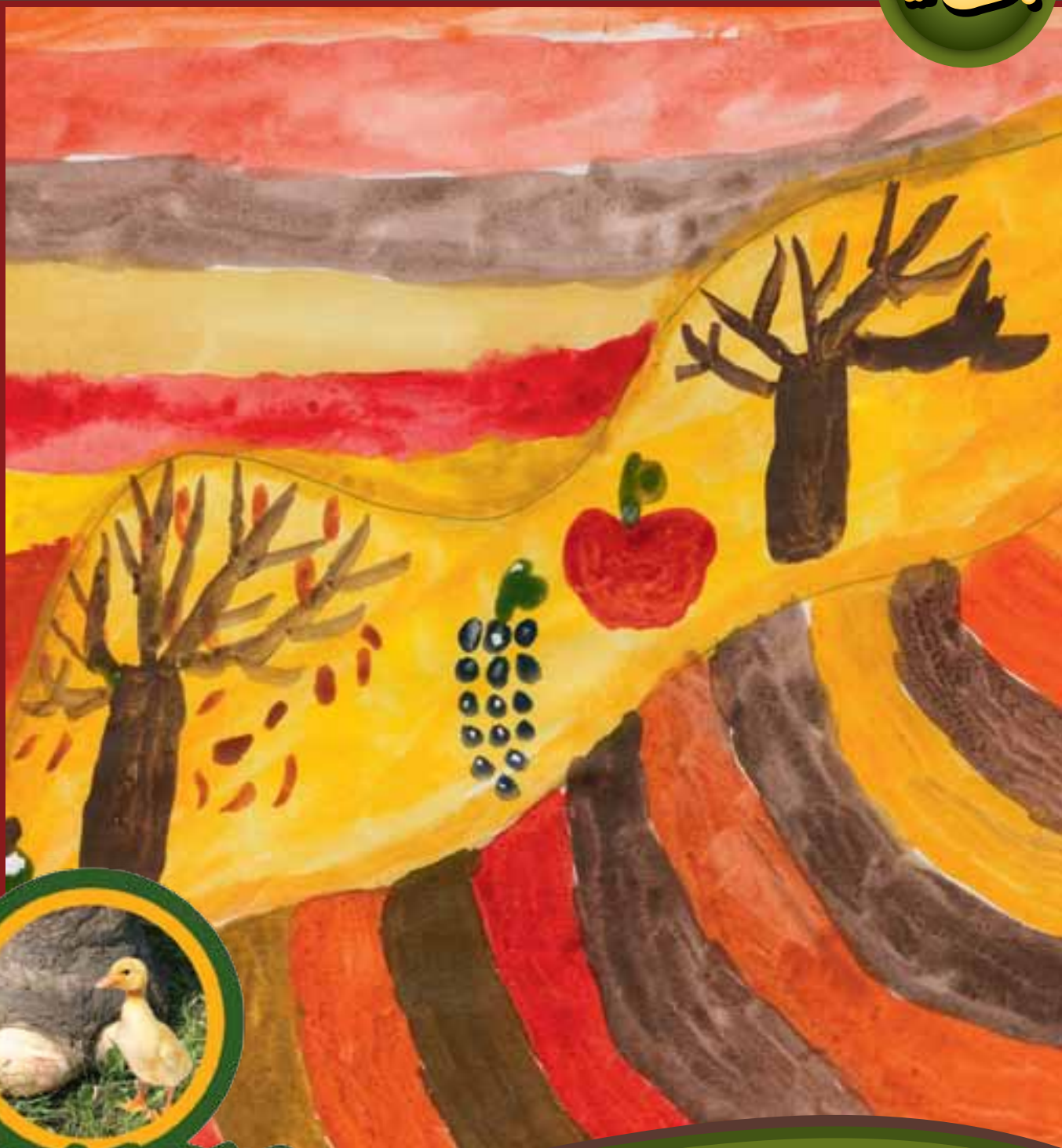

NARSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP

10.

POSZTER

JÁNOS VITÉZ • JEDDEN SZÜLETTEM • TÁRSASJÁTÉK • SPORTOLJ KÓSZABÓSZÁVAL

2011. OKTÓBER
LV. ÉVFOLYAM • 624. SZÁM

LÁSZLÓ NOÉMI

Zajok

Ágyam alatt elbújtattam
egy zsiráfot,
egy elefántot,
egy éhes krokodilt,
sikerült mindet jól begyömöszölni,
mielőtt szobám ajtaja kinyílt,
és anya könyörgött,
hogy én itt menedéket
ne nyújtsak senkinek,
mert nagy a szuszogás,
a sziszegés,
a dobogás,
és ezt az állandó jövés-menést
a szomszéd sínyli meg –
de anya nem tudja, hogy ott lent
egy orrszarvú,
egy pávián,
egy víziló lakik,
és hajnalban a három állatot
fel-alá ugráltatják valakik.

WEÖRES SÁNDOR

Románc

Kis híd, deszka-híd,
az ár téged hova vitt?
Három csacsi, szürke, törpe,
ott bámult a víztükörbe.
Nem szedtek ők szép csokrévét,
legelték a margarétát,
csülkük három rétre sétált,
fülük hat mezőre szétállt.
Csacsi-járta deszka-híd,
az ár hova vitt?

A paraszt és a csacsi

Görög népmese

Egy nap a paraszt szamara beleesett a kútba. Órákon át szájalmasan bógott. A gazdája megpróbálta kihúzni, de sehogy sem sikerült. Végül úgy döntött, hogy nem hagyja tovább szenvedni: szegény állat már öreg, biztosan lábát törte, a kút pedig kiszáradt, semmi haszna, s hogy hasonló baleset többé ne történhessen, ideje lesz betemetni.

Áthívta a szomszédait, hogy segítsenek. Mindegyik lapátot fogott, és elkezdtek földet hányni a kútba. A szamár megértette, mire készülnek, és még kétségbeesettebben kezdett üvölteni, ám nemsokára elcsendesedett.

A paraszt nehéz szívvel hánymta tovább a földet, majd egy idő elteltével lenézett a kútba.

Meglepetten látta, hogy a szamár nincs betemetve, él, és sokkal közelebb van a felszínhez. Minden lapátnyi földet leráz magáról, majd feláll a tetejére. Ahogy a paraszt és szomszédai lapátolták a földet, a szamár egyre feljebb emelkedett.

Mindenki ámulatára a szamár nemsokára átugrott a kút peremén, és büszkén elsétált.

Kutyálkodás

Történt, hogy kimúlt a család hú barátja, a szegény, öreg óriásschnauzer. Nagy, fekete kutya volt, erős, hűséges, megbízható. Nélküle üres volt az udvar. Összeült a családi tanács, és elhatároztuk, hogy másikat szerzünk, mégpedig magyar fajtát, pulit, lehetőleg feketét!

Igen ám, de elérhető közelségben puli nem volt beszerezhető. Egyik nap aztán megakadt a szemem a hirdetések között – nem pulin! Valaki komondorkölyköket kínált eladásra. Szólok a fiaimnak – persze, hogy tetszik nekik az ötlet, magyar kutya, nagy kutya, ősi fajta! A feleségem viszont nem tágit, puliról volt szó, hát azt kell keresni!

Mit lehet itt tenni? A kisördög csak nem hagyott nyugton. Érdeklődöm a komondor „kiskutya” iránt. Kiderül, hogy jó ismerős a gazda, jelképes áron ideadja! A fiúk ujjongnak: a hét végén hozzuk a komondorkölyköt! Jó, jó, hozzák, de mi lesz az asszony-nal? Férfias tanakodás után kisütjük, hogy a puli- és a komondorkölykök szinte egyformák, csak idővel nő hatalmasra a komondor. Akkor pedig már ki lesz a hibás? Ki szeret annyira etetni embert és állatot? Kinek a főztjén nő majd nagyra a kiskutya? Szóval mindent elterveztünk.

Csakhogya előtte még új kutyaházat kell építeni. A feleségem úgy tudja, a hétvégén érkező pulinak. Keresgéli a deszkákat, segít összeilleszteni, közben állandóan kérdezősködik: „Nem lesz ez egy kicsit nagy? Nem túl magas ez egy pulinak?” Nem győzöm nyugtatgatni, hogy ez nagyobb fajta puli, meg hát az ő kosztján még én is kinőttem a gúnyámat, azért hát inkább nagyobb legyen az a kutyaház, mint kicsi.

Hét végén megérkezett a kiskutya: bundája gyönyörű fehér, gombszeme élénk fekete, minden porcikája kedvességet, ragaszkodást sugárzott. A feleségem nem győzte simogatni, nyaggatni, becézgetni. Azon nyomban nevet is keresett neki: Maszatka, Mazsola, Morzsi. (Azt se tudtuk a fiúkkal, merre forduljunk, úgy neveltünk, fintorogtunk a majdani 40-50 kilós „kiskutyához illő” neveken.)

Szó, ami szó, a ház asszonya első látásra megszerette, s idő teltével egyre jobban ragaszkodott a kiskutyához.

Ám ami késik, nem múlik, egy reggel csak feltette a kérdést:

– Miért ilyen nagy a mancsa? Hogy ilyen hosszú a lába?

Mit lehetett erre felelni? Se nem kutya, se nem eb, ez egy komondor – vallottuk be férfiasan. Nem kellett hozzá nagy bátorság, mert tudtuk, ha egyszer megszerette, a mi komondorunkat csak a túl-nagyanövés „veszélye” fenyegetheti.

Mesterségem címere

Állattenyésztő

*A juhásznak jól megy dolga,
Egyik dombról a másikra
Terelgeti nyáját, fújja furulyáját...*

Hej, de szívesen elcserélnénk vele túl sok tanulnivalónkat, túlterhelt táskánkat, szennyezett, zajos, kapkodó világunkat. Ám ami távolról könnyűnek tűnik, az valójában nehéz, koránkelő, szünetet nem ismerő munka. Mégis biztatlak, hogy ezt válaszd, hiszen nemcsak szép és sok elégtételt nyújtó, hanem az egyik legrégebbi és

legfontosabb foglalkozás. Földi létünk alapját: ételmünket, ruhánkat teremti elő. Korunk nagy tévedése, hogy nem becsüli, és a hagyományoktól elfordulva, ipari tömegtermeléssé lelketlenülítette az állattenyésztést.

● Ősünk kezdetben zsákmányul ejtette a vadállatokat, húsukat megette, prémjükbe takarózott, csontjukból fegyvert, szerszámot készített. Aztán a szelídebbeket maga mellé szoktatta, szaporítani kezdte, hogy ne kelljen utánuk nyargalnia, ha megéheznek. Mindig a szebb példányokat nevelte fel, így állatai egyre több húst, tejet, tojást, egyre finomabb bőrt, gyapjút adtak.

● Akadt néhány ragadozó állat is, amelyik a veszélyekkel tele szabadság helyett az ember-kínálta biztonságot választotta. A farkasból lett kutya őrzött-védett, a vadmacska házi utódja egerészett.

● A földművelés és az állattenyésztés elválaszthatatlan volt: az állatok takarmányát a szántóvető termelte meg, ő viszont az állat erejével művelte, és trágyájával tette termőbbé földjét. Háztájiban, tanyán vagy óriásfarmon – a hagyományos gazda földműves és állattartó volt egyszemélyben.

● Az első háziállat a kutya volt: 14 000 évvel ezelőtt, Mezopotámiában, a sumérok háziasították. A juhok 11 000, a kecskét és a disznót 10 000, a szarvasmarhát 8 500 éve tartja az ember.

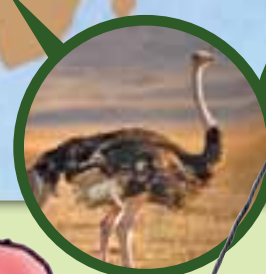
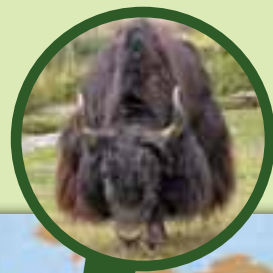
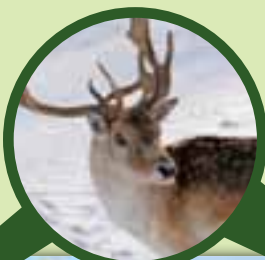
• Körülbelül hatezer éve annak, hogy ázsiai ősrünk felpattant a vadló hátára, mely évezredekken át barátja, harcostársa, járműve, munkavégzője, tejével, húsával étellemezője, bőrével öltöztetője lett.

• Árpád magyarjainak közel 400 000 lovuk volt. Harcművészetükben nagy szerepe volt megbízható, okos paripáiknak. A Hortobágy méneseinek és a csikósok tudományának ma is csodájára jár a világ.

• Nagyszerű lovasok az arabok, az indiánok is. Ma a világ lóállománya mintegy 65 millió.

• Az, hogy melyik nép milyen állatot tart, az éghajlattól és a táj jellegétől függ. A ló, a szarvasmarha, a juh, számos baromfifaj, a kutya, a macska szerte a világon elterjedt, de vannak sajátos háziállatok is.

A térkép segítségével írd meg nekem, melyik vidék fontos állata a husky, a rénszarvas, a jak, a bivaly, az elefánt, a strucc, a láma, a teve.

Az a rémálmom,
hogy a Milka húskonzervet
kezd gyártani...

Gazda szeme hizlalja
a jószágot.

- A legtöbb tehenet, 400 milliót, Indiában tarják, ráadásul szentként tisztelik: tejét isszák, igába befogják, de húzáért le nem vágnák soha. A svájci teheneknek is szerencséjük van, mert a híres sajt-hoz, csokihoz csak a tejükre van szükség, ám az ökörsütés vagy az angolok kedvenc marhasültje már jámbor szarvasmarhák életébe kerül.

- Hajdan a bihari marhahajcsárok, a hajdúk lábon hajtották a magyar szürkemarhát Nyugat-Európa piacaira, s míg az utolsó is el nem kelt, a mészárosok rá sem néztek mások állataira.

- A filmekből jól ismert texasi cowboyok, farmerek puskaropogás közepette terelték a hatalmas marhacsordákat – legelni, majd a vágóhídra. A veszélyes utat az ügyesebb cowboyok túlélték, a tehenek viszont soha.

- A juh a második legelterjedtebb haszonállat, gyapjáért, tejéért, bőréért, húzáért szerte a világon tenyésztik, legtöbbet Ausztráliában, ahol 140 millió juh legelész. A birkanyíró versenyen egy farmer 90 juhot is megnyír egy óra alatt.

- A kecskét már a sumérok is tenyésztették, értékes teje, finom bőre, húsa és igénytelensége miatt. Mostoha, sziklás tájakon is megél, bogáncson, fakérgen, levélen. Az Úr városában talált sumér szobrocskát kecskének tartják, bár szarva inkább az ősi magyar rackajuhra emlékeztet. Nepál sziklaösvényein csak a kecske nem szédül, pedig jókora terhet kell cipelnie.

- A pulyka Amerikából „repült” hozzánk, a tyúk, a lúd, a kacska viszont évezredek óta táplálja húzával, tojásával, melegíti tollával Ázsia és Európa népeit.

*Megismerni a kanászt cifra járásáról,
Elöl fűzött bocskoráról, tarisznyaszíjáról.
Hej! Élet, élet, kanász élet, ez aztán az élet,
Ha megunom magamat,
magam is úgy élek.*

Kérdezd meg nagy-
szüleidet, régen
hetente hányszor
ettek húst, és mennyi
ételt dobtak el?

*Köszönöm, hogy tápláltatok, hús, alma,
búza, lencse, borsó...(Dsida Jenő)*

**Akár családod számára, akár megélhetés-
ként nevelsz majd állatot, tartsd tisztelet-
ben a természet törvényeit. Szeresd az álla-
taidat, és becsüld őket szolgálatukért.
Őseink megköszönték az életáldozatot, és
kérték Istent, hogy a tisztelettel, mértékkel
elfogyasztott állat ereje, gyorsasága, ügyes-
sége költözzön beléjük. És a boldogsága is,
hiszen nincs nagyobb öröm, mint a jó gazda
köré sereglő állatok ragaszkodása: Bú, rőf,
háp, sípok, trombiták, víg zenével így
köszönt e díszes társaság. (Szabó Lőrinc)**

Zsigmond Emese

- Ősi foglalkozás a méhészet is, újabb keletű viszont a hal-tenyésztés.

- Világszerte 800 millió sertést tartanak, és frissen vagy füstölve, százféle finomságot készítenek belőle. A magyarok azt is tudják évezredek óta, hogy a mangalica zsírja, húsa nem árt az egészségnek.

- A kanász, a gulyás és a többi pásztor kenyerét mára elvették az intenzív tenyészetek, hizlaldák. Az állat itt nem ismeri a napot, a friss levegőt, a mozgást, laboratóriumi tisztaságban, lámpák fényében, csak áll – mert a mozgás fogyasztaná –, és eszi a tudományosan összeállított tápszert, míg el nem éri (a baromfi 3 hét, a sertés 3 hónap alatt) a vágáshoz szükséges súlyt, s futószalagon fel nem dolgozzák.

- Ez a felfújt hús bendőnket megtömi, de egészségünket rombolja. Miért termelik mégis? Lelketlen emberek hasznáért. És azért, mert – miközben a mi népünk fogy – az emberiség túlszaporodik, Földünk tartalékait feléli. A hagyományos élelmiszerforrások már rég nem elegendőek, jöhet az intenzív hús- és növénytermelés, a klónozás, a génkezelés, a műtrágya, a műliszt, a műtojás. Pedig egyre többen figyelmeztetnek mindezek veszélyeire.

- Miközben milliók éheznek, akiknek jut, az túl sokat eszik, pazarol, és dob el.

BENEDEK ELEK

Kölcsey Ferenc

(Részletek)

Kölcsey Ferenc, a *Himnusz* költője korának jeles írója, kiváló szónoka volt. Mint kritikus, alaposságával és bátor szókimondásával szerzett tiszteletet; s mint hazafi és ember, lángoló honszerelmével, aranytiszta jellemével minden idők nemzedékének példaképe marad.

A Kölcsey család, a hagyomány szerint, Ond vezértől származott. Középbirtokú nemesek voltak, jómódban éltek. Anyja, Bölönyi Ágnes erdélyi leány volt, s a költő ezért fél-erdélyinek mondotta magát. Ott is született Erdélyben, Közép-Szolnok megye Sző-Demeter nevű községében, 1790. augusztus 8-án.

Kölcsey Péter házasságát Isten négy fiú- és két leánygyermekkel áldotta meg. A leányok korán meghaltak. A legidősebb fiú, Ferenc az apa halálakor mindössze hatéves volt. De még apja halála előtt egyéb súlyos csapás is érte a költőt: himlőbe esett, s elvesztette fél szemét. A gyenge testű, félénk természetű gyermek magányos, borongó kedvű lett, s az is maradt egész életében.

Elkövetkezett a tanulás ideje, s az anyás gyermeket Debrecenbe vitték, a kollégiumba. A magányt kedvelő gyermek valósággal irtózott a kollégiumi élettől. Azokra a vásott fiúkra gondolt, kik majd őt, a félszemű fiút, gúnyolni fogják. A városban kibéreltek egy kétszobás, nádfödeles házat, itt laktak a Kölcsey fiúk, egy hű, öreg cseléddel, Panna nénivel, innét jártak be a kollégiumba.

Ferencnek a könyv lett legkedvesebb barátja. Egész éjjel képes volt fent-virrasztani. Bent az iskolában csendesen meghúzódott a helyén. Társainak játékában nem vett részt. Csak egy-két fiúval barátkozott.

A vakáció ünnep volt neki: eltiltották ugyan az olvasástól, mert féltették, hogy tönkreteszi amúgy is gyenge testét, de ő titkon összeszedte a padláson a régi könyveket, újságokat, kivitte a szőlőbe, ott leheveredett a vén diófa árnyékába, és olvasott, és olvasott.

Tizenkét éves korában egészen árva lett. Még csak most menekül igazában könyvei közé. Ezek közt keresi a vigasztalást.

Új világot nyit meg a serdülő ifjú előtt a régi római és görög költők olvasása. Barátaival kijárogat a város határába, s ott homokból felépíti a dicső Athént, benépesíti a görög hősök szobraival, síremlékeivel. Megáll a homokszobrok és síremlékek előtt, s lelkes beszéde-

ket mond a görög hősökről. Már bontogatja szárnyát a jövő nagy szónok.

Verseket is írogat, de csak legjobb barátjának olvassa fel, s olvasás után mindjárt el is égeti őket. Amilyen szigorú később, mint kritikus, mások munkái iránt, oly szigorú már most, ifjan, a maga szülöttjei iránt. Ő most elsősorban tanul és tanul. Olvassa a latin és magyar költőket, nagy szorgalommal tanulja a görög nyelvet, a franciát, majd a németet is. Tanárai látják, hogy tehetsége nem közönséges, s olvasottságával meg éppen kiválik társai közül.

...Az alig 48 éves Kölcsey halálának hírére Wesselényi Miklós így kiáltott fel: *Nem közénk való volt!* Valóban, magasan kiemelkedett kortársai közül.

Emléke minden nemzeti ünnepünkön megelevenedik. Az ő lelkének szárnyain száll az égbe milliók és milliók imádsága: *Isten, áldd meg a magyart!*

Ruff István Zalán

Ruff István Zalán 9 éves dunaföldvári (Magyarország) kisfiú kötetnyi verset, mesét írt, tárlatnyi képet festett, számtan-, földrajz-, történelemtudása, memóriája is rendkívüli.

Négyévesen írt-olvasott, ötévesen maga írta le első versét. Megtanulta a rovásírást, a római számokat, a szorzásra, négyzetre emelésre saját módszert talált ki. Fejből hajtogatja a legbonyolultabb origami figurákat, utazás közben Arany-balladákat szaval, séta közben számtanpéldákat old meg. Ez számára izgalmas játék.

Szülei egész életüket úgy rendezték be, hogy segítsék tehetségének kibontakozását. Szeretnék megtalálni azt a területet, amelyik Zalán számára a legtöbb örömet és eredményt ígéri. Rendkívüli adottságú gyermekük ajándék és egyben óriási felelősség számukra.

Író lesz? Hiszen verseit, meséit számos kötetbe, folyóiratba válogatták be, tucatnyi pályázaton díjazták. Lator László, Kossuth-díjas költő szerint „ritka tehetség, olyasmit csinál, amiben Weöres Sándor látta a költészet lényegét.”

Festő lesz? Hisz a képzőművészet terén is jelentős sikereket ér el, több országos pályázat nyertese, különdíjasa.

Matematikus lesz? Hisz egyéni megoldásai, ötletei bámulatba ejtik a számtantudósokat.

Egyszer Mamikám tojást melegített...
és... DÜRR!
Szétrobbant.
Így lett kész a
rántotta.
Megijedtünk jól, csak úgy szétrobbant.
Én nem tudtam mi volt az.
Mamikám kinyitotta a mikró:
– Egy szétrobbant tojás!
Ezért nem rántottát ettünk, hanem
ROBBANTOTTÁT!

Történész vagy földrajztudós lesz? Hiszen térképeket, katalógusokat készít, megtanulta a Trianon előtti Magyarország hatvannégy vármegyéjét és azok székhelyét.

Zalán magát *Ölelésvadásznak* nevezi, képzeletbeli országát pedig *Magóciának*, amelynek nyelvét, térképét is aprólékosan megalkotta, lakói pedig a *pászt-rik, uligátorok, fűhátú medvék, ablakeblek, radiátorundorok, pi-zsomapozsomátorok*.

Ismerkedjünk Zalán művészi világával, és kívánjunk neki fényes, merészívű csillagpályát.

Zsigmond Emese

Kék fátyolba öltözik a nap,
a hold égi uralkodást kap,
aranygyűrű csillagok ujján,
piros csík vérzik lila múltján.
Lehajolnak a napsugarak,
szalad a fény, az ég már vak.
Fekete festékekkel festenek az angyalok,
szállnak a hold kedvencei, altatódalok.

PETŐFI SÁNDOR

János vitéz

(Részletek)

János vitéz ment, és elért nemsokára
Az óriásföldnek félelmes tájára.
Egy vágató patak folyt a határ mellett,
Hanem folyónak is jóformán beillett.

A pataknál állt az óriásföld csősze;
Mikor János vitéz a szemébe néze,
Oly magasan kellett emelnie fejét,
Mintha nézné holmi toronynak tetejét.

Óriások csősze őt érkezni látta.
S mintha mennykő volna, így dörgött reája:
„Ha jól látom, ott a fűben ember mozog; –
Talpam úgyis viszket, várj, majd rád gázolok.”

De az óriás amint rálépett volna,
János feje fölött kardját föltartotta,
Belelépett a nagy kamasz és elbődült,
S hogy lábát felkapta: a patakba szédült.

*

János az erdőben mindig beljebb haladt;
Sokszor meg-megállt a csodálkozás miatt,
Mert nem látott minden léptében-nyomában
Olyat, amit látott Óriásországban.

Volt ennek a tájnak sok akkora fája,
Hogy a tetejüket János nem is látta.
Aztán olyan széles volt a fák levele,
Hogy szűrnek is untig elég volna fele.

A szunyogok itten akkorákra nőttek,
Hogy ökrök gyanánt is máshol elkelnének.
Volt is mit aprítani János szabljájának;
Minthogy feléje nagy mennyiségben szálltak.

Hát még meg a varjúk... hú, azok voltak ám!
Látott egyet ülni egyik fa sudarán,
Lehetett valami két mérföldre tőle,
Mégis akkora volt, hogy felhőnek vélte.

Így ballagott János bámulva mód nélkül.
Egyszerre előtte valami sötétül.
Az óriás király nagy fekete vára
Volt, ami sötéten szeme előtt állta.

No hanem hisz ugyan volt itt mit látnia!
Ebédelt a király s tudj' isten hány fia.
Hanem mit ebédelt, ki nem találjátok;
Gondolnátok-e, mit? csupa kősziklákat.

„Ha már itt vagy, jöszte és ebédelj velünk,
Ha nem nyelsz kősziklát, mi majd téged nyelünk;
Fogadd el, különben száraz ebédünket
Ízről porrá morzsolt testeddel sózzuk meg.”

Letört a sziklából valami öt fontot
A király, s a mellett ily szavakat mondott:
„Nesze, galuskának elég lesz e darab,
Aztán gombócot kapsz, hanem összeharapd.”

„Harapod bizony te, a kínos napodat!
De fogadom, bele is török a fogad!”
Kiáltott fel János haragos beszéddel,
S meglódította a követ jobb kezével.

A kő úgy a király homlokához koppant,
Hogy az agyveleje azonnal kiloccsant.
„Igy híj meg máskor is kőszikla-ebédre,”
Szólt s kacagott János „ráforrt a gégédre!”

És az óriások elszomorodának
Keserves halálán a szegény királynak,
S szomorúságokban elfakadtak sírva...
Minden csepp könnyök egy dézsa víz lett volna.

Kik a magyar történelem
legdaliásabb termetű hősei?

Mi a neve az óriásnak a Bibliában,
Jonathan Swift regényében,
Fodor Sándor meséjében?

RÓNA EMY rajzai

A legöregebbik szólt János vitézhez:
„Urunk és királyunk, kegyelmezz, kegyelmezz!
Mert mi téged íme királynak fogadunk,
Csak ne bánts minket is, jobbágyaid vagyunk!”

Felelt János vitéz: „Elfogadom tehát
Egy kikötéssel a kendtek ajánlatát.
Én itt nem maradok, mert tovább kell mennem,
Itt hagyok valakit királynak helyettem.

Már akárki lesz is, az mindegy énnekem.
Kendtektől csupán ez egyet követelem:
Amidőn a szükség úgy hozza magával,
Nálam teremjenek kendtek teljes számmal.”

„Vidd, kegyelmes urunk, magaddal e sípot,
S ott leszünk, mihelyest jobbágyidat hívod.”
Az öreg óriás ezeket mondotta,
S János vitéznek a sípot átaladta.

János bedugta a sípot tarsolyába,
Kevélyen gondolva nagy diadalmára,
És számos szerencse-kívánások között
Az óriásoktól aztán elköltözött.

NAPSUGÁR

Elefánt – egy hegy megy. A ma élő legnagyobb szárazföldi emlősállat: hossza 8 m, ebből 2 m az ormány, magassága 3 m, tömege 6 tonna, agyara 3 méteresre is megnő.

Az óriás

Az egyszemű óriások (ciklopszok) szigete. Szicília szigetét nevezték így az ókori görög hajósok – a barlangokban talált jégkorszaki törpeelefánt koponyák miatt, melyeknek homlokán hatalmas lyuk tátongott. Ez a lyuk az orrüreg nyílása volt, de ők szemüregnek nézték. Mivel a koponyák az emberéhez képest nem törpék, inkább óriásiak voltak, elvitték hírét a szörnyű, egyszemű óriásoknak, akik valaha a szigeten laktak.

Az erdei törpeelefánt csak „kisöccse” volt **a jégkorszak hatalmas ormányosának, a mamutnak**, amelyre a ősember vadászott. Ez az óriás egykor Európa-szerte nagyon elterjedt volt, így a középkorban a szántóvetők ekéje hol itt, hol ott vetette ki csontjait a földből. Ezek nagy becsben álltak: a nemesek lovagtermük falára akasztották mint „családjuk alapítóinak” földi maradványait.

Mamutcsontok függtek a bécsi Szent István-templom egyik kapuján, amelyet éppen e csontokról neveztek el „óriáskapunak”, noha a három közül ez a legkisebb. Budán mamutcsontok és hatalmas, rozsdás fegyverek is lógtak a várkapun: „*Híres Toldi Miklós erős vitéz vala, / Budán egy kapuban függ még vasoldala.*”

Német földön a mamutzápfogat nyakukban viselték: „*Lám, ekkora volt valaha /*

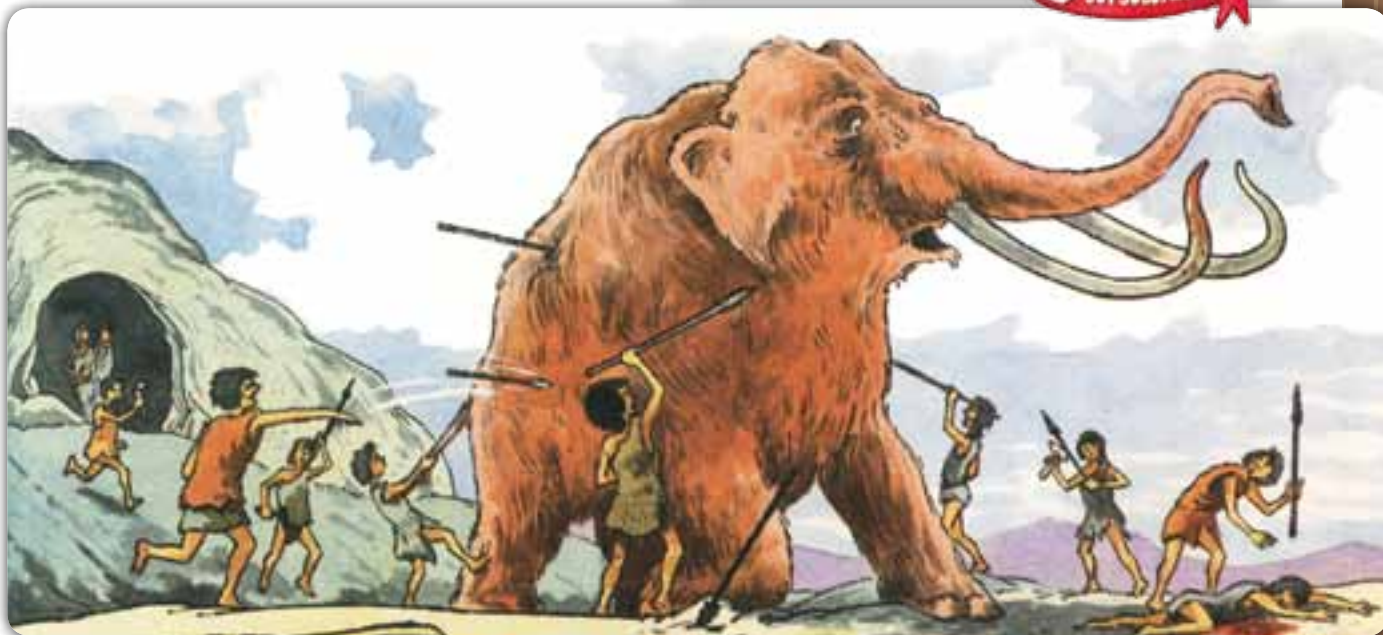
Óriás ősünk zápfoga. / Nekünk már, satnya nemzedéknek, / Apró fogaink sem épek.”

Az egysejtű óriás. Sok millió évvel ezelőtt Erdély földjét tenger borította. A víz fenekén nummulitesnek nevezett „óriás” egysejtűek éltek, amelyeknek meszes vázát megkősedett pénznek tartotta a nép. E kövek ma is zsebszámba gyűjthetők Kolozsvár környékén. A legenda szerint, amikor Szent László királyunk üldözőbe vette a kunokat, azok aranypénzt szórtak szét, hogy míg a magyar vitézek az aranyat összeszedik, ők egérutat nyerjenek. Szent László imájára azonban a rengeteg pénz legott kővé változott. Ma is Szent László pénzének vagy kunaranyának hívja a nép ezeket a kövületeket.

A **legmagasabb ember** a XIX. században élt: a 278 cm magas osztrák Winklermeier az utcai gázlámpán gyújtott rá pipájára. Az óriásnövés nem szükségképpen jár együtt fizikai erővel: a monda szerint Botond apró termetű volt, mégis buzogányának egyetlen csapásával beszakította Bizánc érckapuját, majd földhöz vágta a görög óriást.

Kiskópé

Melyik az a sportág, ahol előnyt jelent a magas növés?

Itt születtem

Északi látkép falunkról

Az 500 éves Jedd a két világháborúban elesett hőseire emlékeztet

A környék egyik legszebb református temploma

Dombon áll a katolikus templom

Jedd Marosvásárhelytől 3 és fél kilométerre, keletre fekvő kis falu. 1220 lakosa közül 827 református, 70 katolikus, a fennmaradt százalék adventista, ortodox és egyéb vallású.

Közigazgatásilag még három falu tartozik a községhez: Agárd, Kebele és Kebeleszentivány.

Jedd ősi szabad székely község volt, mely nevét „ilyenű székely őstől nyerte”. A Jeddi család gyakran fordul elő a székely történelemben.

A helység nevével először 1505-ben találkozunk Yedd alakban, 10 kapuval feltüntetve, amely kb. 40 családot jelentett.

Falunk határában, a Kincses dombok között táborozott az Apafi Mihály fejedelmet trónra juttató Ali pasa.

1612-ből származik az első írásos feljegyzés a papi és az oskolamesteri jövedelemről.

A református templom 1811-ben kezd épülni, és 1816-ban fejezik be. A tornyot 1823-ban építették. A hollandiai woorthuizeni testvérgyülekezet segítségével 1999-ben befejeződhetett szép templomunk teljes felújítása.

1910-ben Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök megajándékozta a jeddi katolikusokat egy 80 kg-os kis haranggal, amelyet az akkor álló haranglábban helyeztek el. Még abban az évben hozzáfogtak egy katolikus templom építéséhez, amely 1935-re készült el tiszta cserefából. A hívek saját erejéből 1992-ben felépült az új katolikus kistemplom.

A tanítás kezdetektől a református egyház keretén belül folyt, először a tanítói lakban, majd 1788-ban felépült az első tanterem, 1896-ban a különálló iskolaépület. 1973-ban átadták a nyolctantermes, korszerű iskolát, amelyben ma is tanulunk.

Óvodánk jelenleg a református templom melletti területen működik három csoporttal, egy 1996-ban épült, új épületben.

1990-től Ötvös József, helybéli református lelkésznek köszönhetően a hollandiai Woorthuizen nevű testvérfalunk, majd a C.S.I. holland cég rengeteg segítséget nyújt iskolánknak. A szomszéd falvakból ingázó gyerekeket iskolabusz szállítja Jeddre.

2008-ban átvehettük az új tornatermet és a két új osztálytermet. Jelenleg iskolánk udvarán modern, nagyméretű sportcsarnok van épülőben.

Falunk gazdag kulturális élete évről évre bővül. A tanítók és tanárok lelkiismeretes és kitartó munkájának köszönhetően minden évben megtartjuk a farsangi álarcos felvonulást, a nőnap szavalóversenyt, a gyermeknap ünnepséget. Minden osztály műsoros előadást szervez az évzáró ünnepségre, iskolakezdekőkor szeretettel fogadjuk a kis elsősöket. A karácsonyi műsor is elmaradhatatlan. A tavalyi iskolai évben reneszánsz napokat szerveztünk vetélkedővel; a Vasváry Pál emlékünnepségről sem maradtunk le; az Erkel Ferenc emlékévé záróvetélkedőjén is remekeltünk.

Iskolánkban jól működő könyvtár van; a furulyacsapat lelkesen gyakorol, és fellép minden műsoros előadáson. Az immár öt éve újraindult és azóta is jól működő tánccsoportunk is egyre ismertebbé válik a környéken. A 30 gyerekkel induló tánccsoport hol több, hol kevesebb taggal kitartóan részt vesz a Gyöngykoszorú találkozók, a falunapi rendezvényeken, no és az iskolai ünnepélyeken.

Falunkban még élnek a népszokások, habár a város közelsége sokat megszüntetett közülük. Némelyik szokásunk kissé átalakult. A keresztelés rituális felvonulással kezdődik, majd nagy mulatsággal folytatódik. A kismamák maglátogatása ma is él, csak nem étellel megpakott kosárral, hanem inkább pénzzel és babaruhával. Az esküvői és lakodalmi szokások is egy kissé átalakultak. Ami még őrzi szinte teljességében a régi hagyományokat, az a húsvéti fenyőágazás, a locsolás és nem utolsósorban a szüreti felvonulás meg a szokásos szüreti bál.

Összeállították Maki-Böjte Éva tanítónő és a IV. osztály tanulói

Iskolánk Benedek Elek nevét viseli

Tánccsoportunk oktatója Szász Péter

Mi is kipróbáltuk nagyanyáink szövőtudományát

Játszótársad, a

NAPSUGÁR

Elolvastad az
összes mesét,
verset.

+4

Bemutattad
szülőhelyedet
helytörténeti
rovatunkban.

+3

Itt születtem

Választál
Kiskópé
kérdéseire.

+3

Elfelejtetted
postázni a pá-
lyázati rejtvény
megfejtését.

-2

Kiskópé

Szólj, szám!

+3

Megoldottad
a Szólj, szám!
feladatokat.

Rejtvény-
pályázat

Gratulálunk.
Lapunk
barátja vagy!

Még nem ra-
gasztottad fel
a 30. oldalról
kivágott bélyeget
a gyűjtőlapra.

-4

Válaszoltál
Kószabósza kérdé-
seire.

+3

Kószabósza

+3

Képes élmény-
beszámolót küld-
tél az osztály-
kirándulásról.

BARANGOLÓ

+5

Részt vettél
a Napsugár
öttusa, anyanyelvi
vagy mesemondó
versenyén.

Sport

-3

Szép versedet,
mesédet, rajzodat
nem küldted el
nekünk.

Irkafírka

Maszat Művész

+2

Kipróbáltad
Maszat Művész új
rajztechnikáját.

Keress dobókockát, néhány lépőkét és játszótársakat. Mindenki annyit lép, ahányat dob. A színes mezők legtöbbször jutalmat, néha azonban visszalépést tartogatnak. Légy a barátunk, játssz, és nyerj a Napsugárral!

Sportolj Köszabószával

Atlétika – „a sportok királynője”, a legelterjedtebb és legősibb próbákat foglalja magába. A futás minden sport alapja.

Az atlétika futó, gyalogló, ugró és dobó vagy lökő sportágak összefoglaló elnevezése. A szó a görög *athlon* szóból származik, melynek jelentése verseny.

A legelső ókori olimpiai játékokon egyetlen próba, a stadionfutás (192 méter) szerepelt, és egyetlen napig tartott. Később a verseny időtartama és a próbák száma egyre bővült. Kezdetben csak görögül beszélő, fiatal férfiak vehettek részt a versenyeken, és a próbák előtt esküt kellett tenniük Zeusz szobra előtt, hogy 10 hónapja edzésben vannak. A győztes a szent olajfáról aranykéssel levágott ágából font koszorút kapott, életnagyságú szobrot készítettek róla, és teljes ellátásban részesült városállamában.

Milyen távot kell megtenniük a maratoni futóknak?

A sportolók felszerelése, edzési és versenyzési körülményei rengeteget fejlődtek az utóbbi évtizedekben – nem csoda, hogy eredményeik is egyre jobbak.

A legenda szerint egy görög harcos i. e. 490-ben a perzsák feletti győzelem hírért futva vitte Marathón mezejéről Athén piacára, ahol a kimerültségtől holtan esett össze. A harcos emlékére a maraton az újkori atlétikaversenyek kedvelt műsorszámává, a kitartás egyik szimbólumává vált. Haile Gebrselassie, etióp futó 2 óra 3 perc alatt teljesítette a távot.

Az atlétika történetében számos magyar vonatkozást találunk. Iharos Sándor pályafutása során 12 világcúcsot állított fel közép- és hosszútávon. A margitszigeti atlétikai központot róla nevezték el.

7 kilós vasgolyó. Megemelni is alig tudom, nemhogy 20 méterre ellökni...

A dobószámok közt (súlylökés, diszkoszvetés, gerelyhajítás, kalapácsvetés) biztos számíthatsz magyar dobogósokra a világversenyeken. A képen Pars Krisztián kalapácsvető.

– Hogyan szalad a sérült futó?
– Sebesen...

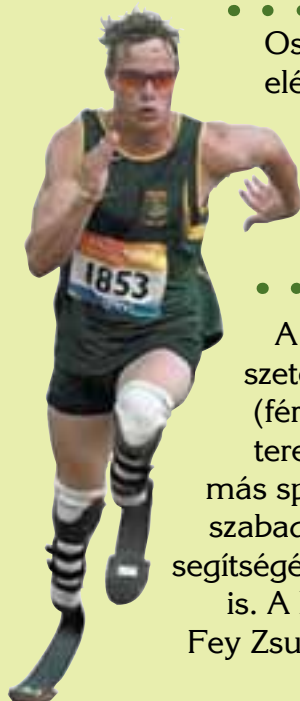

A rúdugrás kezdetben tornamutató volt. A fa- fém- majd speciális műanyagrúd segítségével történő ugrás világsúcstartója az ukrán Szergej Bubka 6,10 méterrel.

Még a szilvafánkat is át tudná ugrani...

Távolugrás, magasugrás, rúdugrás, hármassugrás. A távolugrás világrekordja 8,95 méter, Mike Powell tartja. Mérd le ezt a hosszat az udvaron vagy az utcán, el fogsz ámulni, mekkora.

Oscar Pistorius, dél-afrikai paraatléta nehéz döntés elé állította a világversenyek rendezőit: ép társaival egy mezőnyben szeretne indulni a 2012-es londoni olimpián. Egyesek kalapot emelnek a futó teljesítménye előtt, mások a segédeszközök elterjedésétől féltik a versenyek tisztaságát.

A futás az alapja az összetett atlétikai próbáknak (férfi tíz-, női hétpróba), a terepfutásnak, de számos más sportágnak is, például a szabadban, térkép és iránytű segítségével művelt tájfutásnak is. A kolozsvári származású Fey Zsuzsa idén korcsportjának világbajnoka.

„A láb mindig kéznél van” – tömegsportként a futás a legközérthetőbb. A népszerű futóversenyeken profi és amatőr, idős és fiatal együtt futhat pusztán a mozgás örömeért.

Szerkesztette MÜLLER KATI

Sandi Stefánia, brassói olvasónk versenyszerűen úszik. Itt épp egy kalandparkban próbálja ki ügyességét.

Lukács Anna Mária, Torda

Szoktál sportolni? A rólad készült rajznak, fényképnek galériánkban a helye! Küldd el!

A brassói Tímár Beatrix nemcsak az országos EÜ-versenyen remekelt csapattával: a nyeregben is biztosan ül.

Rejtvény-pályázat

Egy iskolás és egy sportos – két pályázati keresztrejtvény vár megfejtésre ebben a hónapban. A könyvjutalmat a Napsugaras bácsitól vagy postán kapja meg az öt szerencsés – egyéni vagy csoportos – nyertes.

A Rejtvénykirály

Az első rejtvény megfejtése Gyurkovics Tibor Iskola-nyitogató című versének részlete: *Minden ember itt tanulta meg, folytatás a megjelölt kockákban.*

VÍZSZINTES

1. A megfejtés

5. Gabonafajta
9. Nem valódi
10. Láttá az eseményt
12. Párás csapadék
13. Csend ellentéte
15. Fárasztó semmittevés
17. Erős ellenszenv
19. Antal Zoli névjegye
21. Lyukas kéz!
22. Kattintás az egérrel
24. Tóth Sára névjegye
25. Téli csapadék
26. Kezdődik a takarodó!
28. Oszlop (pillér)
30. Szüret töredéke!
31. Idős
32. Három nagy erdélyi személyiség keresztnéve (Gábor, Márton, Tamási)

FÜGGŐLEGES

1. Apró épület
2. Itáliai
3. YT

4. Ezen a napon elege van belőle (két szó)

6. Előidéz

7. ZÖM

8. Végül esd!

11. Ugyanaz, rövid.

14. Jó Zita névjegye

16. Fényes, átlátszó festék

18. Hibáztat

20. Hiányzik néhány foga

23. Sas körme

24. Szemfényvesztés (TRÜKK)

25. Szór

27. Névelő

28. Kenyérsütő

mester

29. Énekhang

31. Véka szélei!

33. Nulla lesz belőle!

VAJNÁR ILONA rejtvénye

Találd ki!

Párosítsd az atlétikai sport nevét a kép-jelével.

GERELYHAJÍTÁS

GÁTFUTÁS

RÚDUGRÁS

A sportolót beviszik a kórházba, és megméri a hőmérsékletét.

- Mennyi a lázam? – kérdi a beteg.
- 39,8 – mondja az orvos.
- Az sok?
- Hát bizony elég magas.

A sportoló következő kérdése a rejtvény két szélső oszlopából derül ki.

VÍZSZINTES

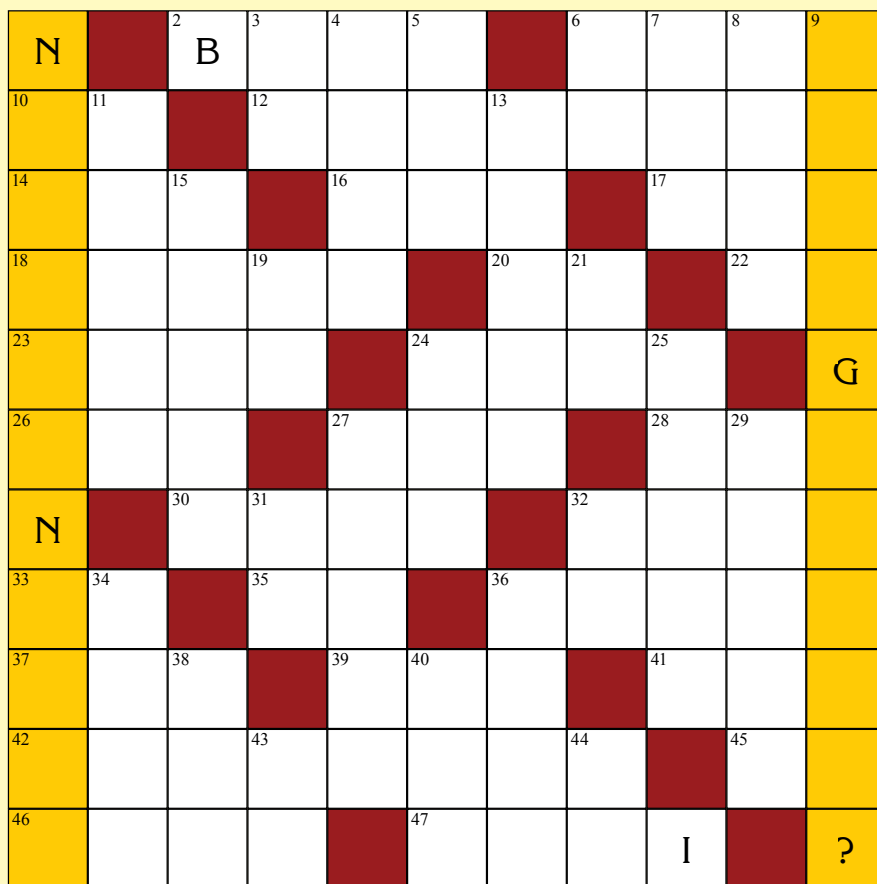
2. Ausztria fővárosa
6. A jövőben szeretnénk megvalósítani
10. Ari Irén névjegye
12. ... Vitéz Mihály, költőnk
14. Agy, elme
16. Menyasszony
17. Villa közepe!
18. Édes gyümölcsle
20. Régiös köszönés
22. Számárbeszéd
23. Becézett Mária
24. Ruhát bővít
26. Eper lesz belőle!
27. Föld és víz keveréke
28. Alcím eleje!
30. Érkezett
32. ...-bogas, összevisz-sza tekergőző
33. Néma nép!
35. Állóvíz
36. Formájú
37. Angol igen
39. Hajlék
41. Makacsság
42. Írásművek összessége
45. Páros ötös!
46. Gépkocsi
47. Becézett Ildikó

FÜGGŐLEGES

1. A megfejtés első része
3. Lécvég!

4. Víz folyik belőle
5. Egy vonalba eső dolgok alkotják
6. Tót Ottó névjegye
7. Becézett Enikő
8. Autóverseny
9. A megfejtés folytatása
11. Vízparti sár
13. Fűszernövény
15. Zavaró hang
19. Ringatni kezd!
21. Ilyen arc is van
24. Száját nagyra nyit
25. Hízik, nő
27. Széles, vállra tehető sál
29. Zárószervezet
31. Tíz fele
32. Ág Laci névjegye
34. Dél-amerikai ország (PERU)
36. Juhlakás
38. Páratlan sport!
40. Török név
43. Diószélek!
44. Római 1500

MÜLLER VILMOS
rejtvénye

MAGASUGRÁS

SÚLYLÖKÉS

KALAPÁCSVETÉS

VÁLTÓFUTÁS

– Látjátok, gyerekek, a New York-i szabadságszobor egyik kezében könyv van, a másikban fáklya. Mit gondoltok, mit jelent ez?

– Azt, hogy sötétben nem lehet olvasni...

Peti megkérdi a tanító néntől:

– Mi az: nyolc lába van, zöld szeme, sárga teste?

– Nem tudom, kisfiam.

– Én sem, de épp most mászik a tanító néni fején.

Két kutya sóváran áll a hentesüzlet előtt.

– Bemegyünk? – kérdi az egyik.

– Dehogy. Nem látod, hogy ki van írva: kutyáknak belépni tilos?

– Látom, de szerinted sejti valaki, hogy mi tudunk olvasni?

– Peti, megnéznéd, mennyi mustár van még a tubusban?

– Igen, anya... – majd kis idő múlva: – A konyhaajtótól a fürdőszobaajtóig ér.

– Gyerekek, mit nevezünk szigetnek?

– Azt a földrészt, amit víz vesz körül, egy oldala kivételével.

– És melyik az az oldal?

– Hát a teteje!

– Igaz, hogy minden ajándékot összetörtél már, amit a születnapodra kaptál?

– Nem, dehogy. A kalapács még megvan...

Ti küldtétek

A kovásznai tavalyi negyedik A osztály rejtvényeiből:

1
2

Búcsúzunk tőle

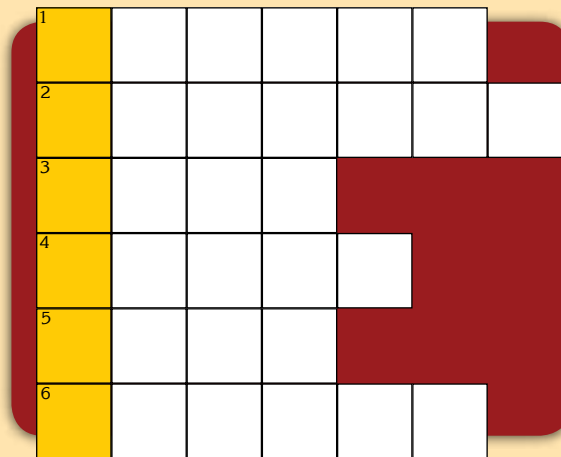
Egészítsd keresztszavakká a betűsorokat.

Őszi esemény 1.

1. Ha beszél, akkor iázik 2. Zápor 3.

Üreglakó rágcsáló 4. Műsort sugároz

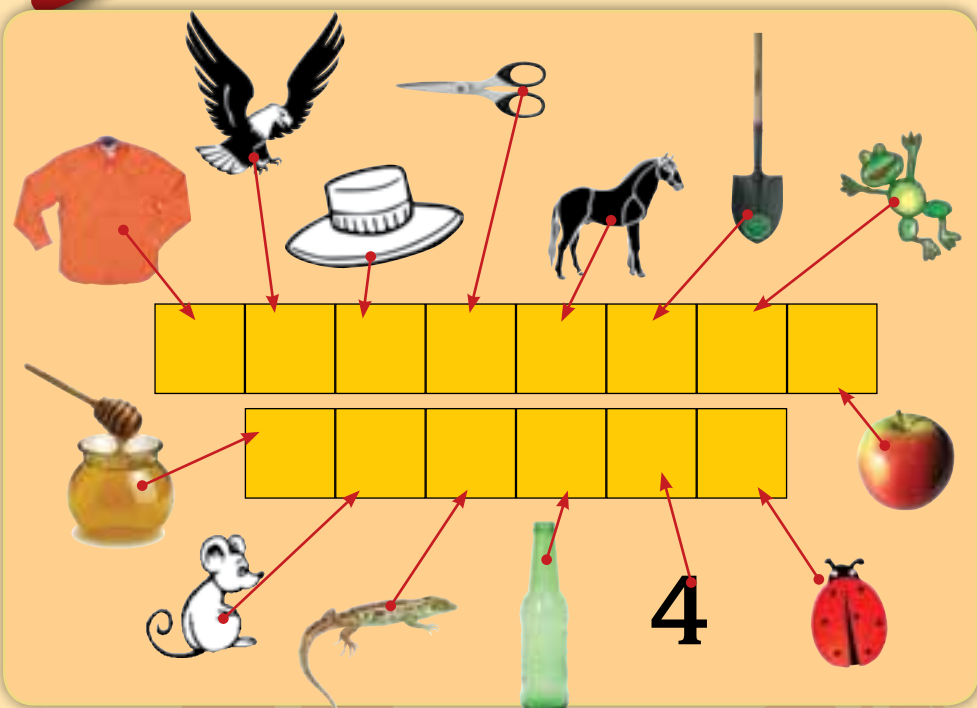
5. Szürke rágcsáló 6. Nagy mennyiségű sós víz

3

Őszi esemény 2.

Vezesd helyükre, és olvasd sorba a kezdőbetűket.

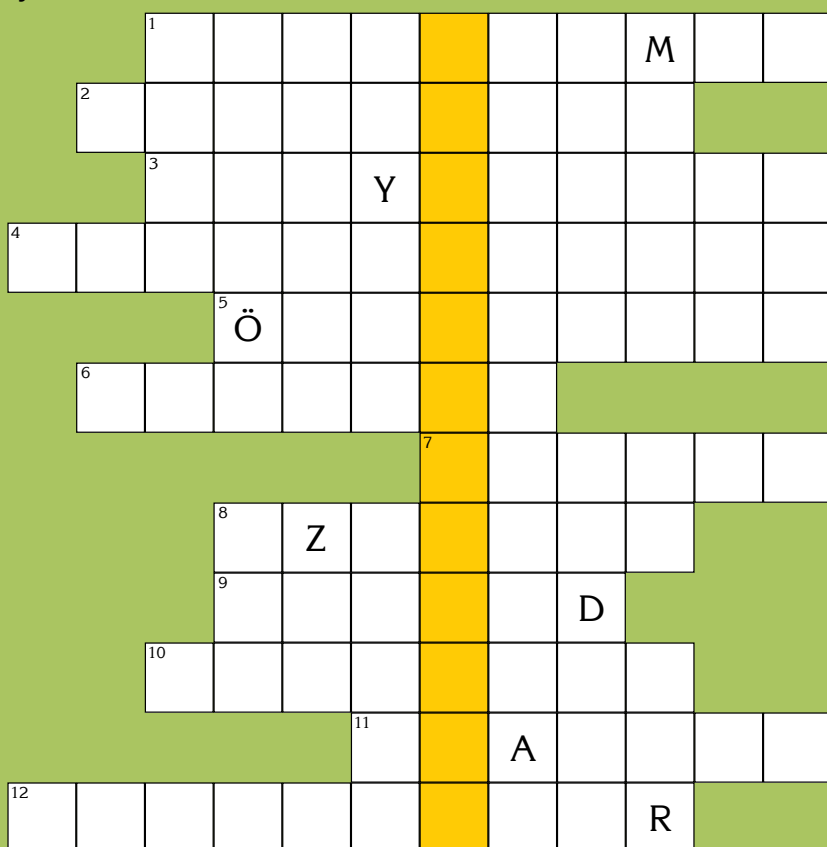
	ÁRÓLY
	DIT
	ÁNIEL
	ERONIKA
	RZSÉBET
	ÁRA
	AMÁS
	NTAL
	ÁNDOR
	RISZ
	ÍMEA
	TTÓ (ékezet hiány)
	ORBERT
	VA
	ÓRA
	STVÁN

Szólj, szám!

Októberi feladatunkat **Marica Edina**, brassói olvasónk küldte be: a megfejtés minden szava egy számot tartalmaz. Várjuk tőletek a 12 szót és a színes oszlopban kialakuló 13-dikat is.

1. Nagyon gazdag 2. A legkevesebb sarkú sokszög 3. Így megy a járni nem tudó kisbaba 4. Apró, fehér, mezei virág 5. Bizonytalankodik 6. Úzsonna 7. Párban 8. Magas katonai fokozat 9. Sok év vagy sok katona 10. Ennyi országot jár be a mesehős 11. Későn kelő 12. Mindenhez ért

Ti mondtátok

Kulcsár Margit tanító néni küldte be az **Aranka György Anyanyelvi Verseny Kolozs megyei döntőjének „csattanóit”**:

- Marha munka ritkán jó.
- A jó munka ritkán mar.
- Munka ritkán, marha jó!
- Kimutatja a szeme fehérjét.
- Kimutatja a tojás fehérjét.
- Úgy jár a szája, mint a cséphadaró.
- Vaj van a fogán.
- Vaj van a talpa alatt.
- Lábával veri a garast.
- Ne szólj szájjal, nem fáj lábad.
- Megüti a fenekét.
- Fejébe találja a szöget.
- Szemében ég a gyertya.
- abonament = pénzkeltető
- buldózer = építőmasina
- tusol = hallgat
- meccs = játékpártida
- telekománda = navigációs rendszer

Maszat Művész

Szeretek filctollal rajzolni, de színei sokszor túl erősek, szinte durvák. Megszelídítheted őket, ha enyhén nedves ecsettel végigtöröld a felületeket. Mindegyik szín után öblítsd ki az ecsetet, így nem lesz piszkos a kép.

Három könyvecsomag várja, hogy ügyes rajzodért jutalomként hozzád kerüljön.

Versenykrónika

Büszke vagyok rátok. A tanítókra azért, mert üres erszénnyel is tele a szívük és az ötletzsákjuk: tucatnyi érdekes versenyt szerveznek, hogy izgalmasabb legyen számotokra a tanulás, biztatóbb a siker. A gyerekekre pedig azért, mert bátran nekivágtok minden próbatételnek, hiszen építő a felkészülés, tanulságos a kudarc, és szárnyakat ad a győzelem.

Kóstoljatok bele a múlt tanév néhány országos versenyének hangulatába. Melyikre neveztek be az idén?

- A tanév első nagy versenyét, az országos Mesemondót újabban a Kriza János Verseny keretében, **Sepsiszentgyörgyön** tartjuk november végén. **Bihar megyéből**, mint minden évben, a tavaly is népes és tehetséges csapat érkezett, **Farkas Mónika** és **Almási Judit** tanító nénivel.

- Írópalántáink **Nagyváradon**, **Tunyogi Katalin** tanító néni vendégeként mérhetik össze tehetségüket minden ősszel. Az **Aranytoll Meseíróverseny** fődíja színaranyból van, de értékesek a különdíjak, köztük a Napsugár könyvcsomagjai is.

- Az **Alföldy Andrea** tanító néni által szervezett **nagyvárad**i **Mesevetélkedőn** 4 fős csapatok küzdenek. A legjobbak Napsugár-tábor

és más értékes ajándékokat nyernek. Íme a 2011-es győztesek: **Leiti Mónika** szatmárnémeti és **Bodor Erzsébet** gyimesközéploki csapata.

- A **marosvásárhelyi Regemondóverseny** legértékesebb hagyományaink őrzését szolgálja: nemcsak a mondákét, hanem a népviseletekét, népdalokét, táncokét is. A szervezők, a **Dacia Gimnázium** tanítói a Napsugár tavalyi számait is beépítették a forgatókönyvbe.

- Nincs is olyan gyerek, de talán felnőtt sem, aki ne tudna legalább egy verset **Kányádi Sándortól**. Olvasóink között viszont szép számmal akad olyan is, aki már részt vett, sőt díjat is nyert a **Dénes Irénke** tanító néni által szervezett **varsolci Kányádi Sándor Szavalóversenyen**, amelynek országos döntője 2011-ben is igazi versünnep volt.

• Harmadikosok, gyertek velünk **Napsugár-öttusázni!** Az első országos döntőn mind a 18 csapat kitűnően versenyzett és szórakozott. Ez látszik is a **nagyernyeiek**, a **gyergyó-szentmiklósiak** és a büszke győztes **csíkszentdomokosiak** vidám arcán. 2011-ben ők lesznek a házigazdánk.

• A Kurutty 2011-es országos döntőjének a **kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium** volt a szervezője. A Napsugár-tábort a házigazdák csapata, az egész tanévre szóló Napsugár-előfizetést és könyveket a **csíkmadarasiak** nyerték.

• Mókás versek előadása után feszülten várták az eredményt a **szatmárnémeti Hám János Római Katolikus Iskolaközpont** tanítói által szervezett **Vidám Versek Versmondó Versenyének** résztvevői. Jövőre nevezetek be ti is.

• A **Barangolás az EU-ban** című verseny országos szakaszának főszervezője **Tankó Zita**, a **nagyvárad** Szent László Római Katolikus Gimnázium tanítónője. A fődíjat a nagyvárad EU-Sok(k) és a brassói Csillagok nyerték, utóbbiak az illyefalvi Napsugár-tábort is.

• Ez a három vitéz csapat pedig nem más, mint a **Kőrösi Csoma Sándor Anyanyelvi Vetélkedő** temesvári országos döntőjének **gyulakuti, székelyudvarhelyi és kézdivásárhelyi** győztese, akik jutalmul Napsugár-tábort nyertek.
Negyedikesek! Szeretnétek a helyükben lenni?
Lapozzatok máris a 23. oldalra, és oldjátok meg Szólj, szám!-feladatainkat.

Ősz húrja zsong...

- Nagy Tamás, mezőpaniti olvasónk filc- és papírsünije nemcsak almát, katibogarat is cipel.
- A sünik vidám téli búvóhelyét Antal Enikő tanító néni mezőtelegdi osztálya vágta, ragasztotta, fűzte cérnára.

- Varga Dóra Szabina dálnoki tanító néni harmadikosainak térhatású almafáján egy leragasztott meg egy összehajtott és élével a másik közepére ragasztott piros alapformából kerekedtek ki az almák.

- Az őszbábuk kuckója Szatmárnémetiben, a Mircea Eliade Iskolában, Leiti Mónika tanító néni osztályában van.

- Készülhet az alma, a körte 4-5 félbe hajtott és „háttal” egymáshoz ragasztott formából, dekorgumiból, filcből, szivacsos törölkendőből is – magyarázza Horga Mónika, zimándújfalusi tanító néni. – Előbbiekből terméskosarat raktunk meg, utóbbiakat táskára akasztottuk. A szőlő egyszerű köröcskékből, katicánk fél dióból, csigánk gesztenyéből készült.

Hát a krumpli-süni almája miből van? Ki nem találjátok. Két tojástartó-csúcsot összeragasztottunk, és pirosra festettünk.

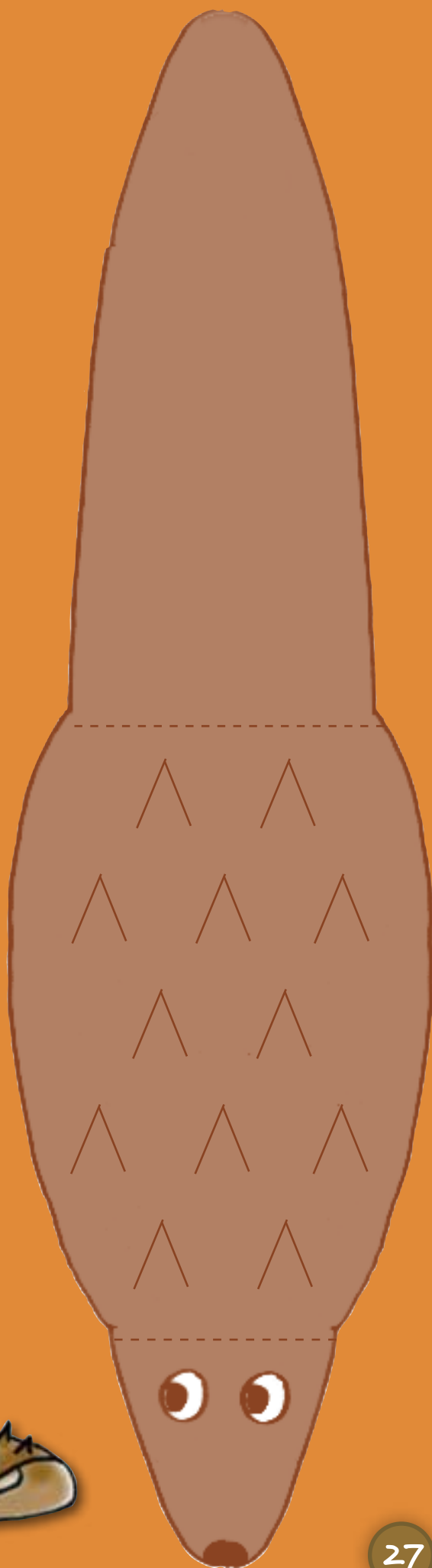
- Kispál Júlia Zsobokról küldte a kétrétegű, karton gesztenyeúrfit.

- A szászrégeni A. Maior Gimnáziumban **Magyarosi Hajnalka, Bíró Lilla, Géczi Melinda és Mátyás Erzsébet** tanító néni kisdiákjai termésbábokkal, rajzolt levélszőnyeggel, levél- és papírkollázssal, ragasztott magokkal és raffiára fűzött sünnivel varázsolt őszi hangulatot osztályukba. A hatalmas szőlőfürt szemeit két réteg papírból vágták ki, tűzték össze, és gyapjával tömték kerekdedre.

- Vágd ki a sünit, és az ékekek vagdosd be. Hasát hajtsd előre, és ragasztóval rögzítsd. Hátán ki-nyílnak a tüskék, és vígan szimatol.

55 éves a Napsugár

Máté Noémi,
Kézdiszentkereszt

Köszönjük neked, Napsugár,
a milliányi ötletet,
fényt hoztál az osztályunkba,
ahányszor csak lehetett.

Te adsz nekem ötleteket,
szókincsemet bővíted,
vicceiddel felvidulok,
a lelkemben megújulok.

Cseterki Dávid

Átadjuk a stafétát kicsi tár-
sainknak, és reméljük, hogy
ugyanolyan szeretettel, kí-
váncsisággal forgatják majd
a Szivárvány és a Napsugár
lapjait, mint mi, a **nagybá-
nyai N. Irga Iskola** tavalyi
IV. C osztálya és a **tanító
néni, Kása Matild.**

• Szeretnénk megköszönni, hogy három évig segítettél a versenyekre való felkészülésben: Kurutty, Barangolás az EU-ban. Szólj, szám! rovatodat sokat oldottuk, Kis-kópé feladatai is alaposan meggondolkoztattak. Érdekes témájú rajzpályázataidra is sokat rajzoltunk. Mindig nagyon vártuk már, hogy Gyuri bácsi szerdán hozza a friss lapszámot. Sajnáljuk, hogy V–VIII. osztályban nem kapunk Napsugárt.

A tavalyi IV. C osztály és
Ambrus Katalin tanító néni, Gyergyószentmiklós

• Életünknek egy vidám szakasza lezárult, hiszen befejeztük a IV. osztályt, de továbbra is hűséges olvasóid maradunk. Mindig örömmel lapozgattuk oldalaidat, olvastunk, rejtvényt fejtettünk, kerestünk, kutattunk információk után.

A **hármassfalusi** tavalyi IV. B osztály
és **Györfi Melinda tanító néni**

• Ősz van. Újból ősz, iskolakezdés, újabb tervekkel, merész célokkal. Kívánunk Önöknek is egészséget, jó munkát. Sok-sok szeretettel

A **dési 1-es Iskola** IV. D osztálya
és **Filip Melinda tanító néni**

• Értékes, fontos a munkájuk! Köszönjük a sok szóra-
koztatást, munkáltatást, okos, választékos ismeretter-
jesztést. Igazi öröm volt a Napsugár májusi számának
megjelenése. A gyerekek és a felnőttek is nagy örömmel
fedezték fel és olvasták a szülőfalujukról megjelent
írást. Köszönjük az ajándék Napsugarakat.

Az erdőfülei I–IV. osztályos tanítók

Kiss Csenge, Szamosújvár

Napsugár, Napsugár,
Ne bánkódj, hogy őszre jár!
Várunk téged, ismerünk,
Belőled mindig kérünk.
Kápráztass el minket,
Kíváncsi gyerekeket!
Színeidből merítünk,
Ha Napsugárra ébredünk.

Napsugár, Napsugár,
Ne bánkódj, hogy őszre jár!
Ötleteid kellene,
Hogy havonta meglepjenek:
Történetet, tudományt,
Kézimunkát, hagyományt
Böngészhet s kivitelez
Az igényes olvasógyerek.

Jenei-Szenner Emőke Szende
tanítónő, Nagyerne

Benkő Katinka,
Székelyszáldobos

● Köszönetünket fejezzük ki azért a csodálatos gyermeknapért, amelyet eltölthettünk Kolozsváron, az Öt-tusa országos szakaszán való részvételkor. Köszönjük a meleg fogadtatást, az érdekes programokat és a fagyit. A verseny izgalmán túl mindenikünk számára a városnézés volt a legemlékezetesebb. Szeretnénk, ha jövőtől ez a verseny a IV. osztályra is vonatkozna, mert mi továbbra is szívesen beneveznénk.

A **gyergyószentmiklósi** Gumimacik csapata
és **Bíró Anna-Mária** tanító néni

● A nevem **Nagy Eszter**. A **dicsőszentmártoni** Traian Gimnáziumban tanulok, a VI. C osztályban. Ebből az osztályból csak én rendelem a Napsugárt Székely V. Béla tanító bácsinál, mivel a kedvenc folyóirataim közé tartozik.

● Tanítványaim kedvenc folyóirata a Napsugár. A nagyobbakkal anyanyelv órán közösen megoldjuk a rejtvényeket. A II. osztályosok ügyesen olvassák a Szivárványt, elkészítik a benne található kézimunkákat. További kitartást kívánok!

Kaján Katalin tanító néni
és a II–IV. osztály, **Orbaitelek**

Juhász Henriette Johanna,
Szatmárnémeti

● Minden hónapban türelmetlenül várjuk, hogy érkezzen a Napsugár. A tanító nénikkel együtt átolvassuk, megfejtjük a rejtvényeket. Szeretettel küldjük őszi kézimunkáinkat. Nemcsak a képen „szomorkodó” fiúk, hanem a lányok is.

A **krasznai** IV. B osztály és a tanítónők,
Kocsis Éva és **Bogya Tímea Zsuzsánna**

Irkafrka

Itt van az ősz,
újra itt van,
lehullnak a levelek,
borzongnak
a fecskék, gólyák,
így messzire
elmennek.

Horváth Barbara,
Marosvásárhely

Szabó Róbert, Tordaharaszto

Marton Hermina Réka, Torda

Gerlegalamb, hova mentél?
Jöttél hamar, s el is mentél.
Gyere vissza, várlak nagyon,
Búza, kukorica a jutalom.
Szürke szárnyad
Házam felett repdesett,
Mindig leszállt,
Ha éhes és szomjas lett.

György-Nagy Biborka,
Mezőcsávás

Peres Norbert,
Szászrégen

Nagy Krisztina, Szilágysomlyó

Csipkebogyó, galagonya,
megkékült a kökény bokra.
Cékla és petrezselyem,
várja őket már a verem.
Nyárra a nap melegét,
télre sok havas estét,
tavaszra szép kikeletet,
őszre gazdag terméseket.

Sándor Eszter, Zetelaka

Olcsvári Nóra, Torda

Kovács Eszter, Négyfalu

Itt az ősz, jön a csősz.
Falu mellett erdő,
Erdő mellett mező.
Elment már a kis madár,
Hiányzik a drága nyár.
Hideg az ősz, fűrge az őz.

Spir Petra Rebeka, Arad

Hegyen át, völgyön át,
Tüskén át, bokron át,
Berken át, kerten át,
Tűzön-vízen keresztül
Járok, hol madár se volt,
Sebesebben, mint a hold.

Cseh Bianka Anita,
Vámfalu

Itt az ősz,
S a szőlőt vigyázza a csősz.
Sok a sárga levél,
De az ember mindig remél.

Cseh Gabriella Evelin,
Vámfalu

E lapszám támogatói:

Vágjátok ki,
és ragasszátok nevetek
mellé az osztály közös
gyűjtőlapjára.

OKTÓBER

Szeretem a gyümölcsöket!
 Eszem is én gyakran őket.
 Az egyik kedvencem a banán,
 Kár, hogy nálunk nincsen a fán.
 A körtét is szeretem,
 Azt is szívesen eszem.
 A málna is nagyon finom,
 Annak inkább a levét iszom.
 A sok gyümölcs nem csak édes,
 Hanem nagyon egészséges.
 Ezért én mindennap eszek,
 Remélem, beteg nem leszek!
Békés Rebeka és Betuker Réka,
 Mezőfény

Debreczeni Kriszta,
 Zsobok

Őszi szellő dorombol,
 Búcsút int a nyárnak,
 Sötét felhők állják útját
 A nap sugarának.
 Komor felhők alatt
 Varjúsapat károg,
 Siratják a nyarat,
 Nagy bennük a bánat.
 Hideg őszi szellő
 Falevelet kerget,
 Lesz-e még lelkünkben
 Napsugaras kikelet?
Hatos Cecília Erzsébet,
 Szentegyháza

Paizs Mária Júlia,
 Bereck

Az őszi megérkezett,
 Sok szín összekeveredett,
 A levelek rozsdásodnak,
 És a földre hullanak.
 A gyerekek iskolába indulnak,
 Ahol sok szépet és jót tanulnak.

Elindultam a kertbe,
 Diót vertem a vederbe.
 Szőlőt szedtem, szüreteltem,
 Hazamentem, megpihentem.
A szászrégeni A. Maior
 Gimnázium IV. B osztálya

A madarak sokasága
 Elrepült délre,
 Ennyi volt a csicsérgés idénre.
 Itthagytá az eresz alatt
 Fecske a szép otthonát.
 A fákon színek játszadoznak:
 Pirosak, barnák, sárgák.
 Szébbnél szebb színekben
 Pompázik az ég kékje.
Balogh Dóra, Szentegyháza

Lőrinczi Blanka, Etéd

Elindul a nyúl lapulva a fűbe,
 a róka is mögötte.
 A magasságban fenn a gólya,
 itt van az őszi, itt van újra.
 A róka mellett ott a gólya,
 figyeli a róka.
 Felrepül a gólya a száraz ágra,
 itt a dér, fehér az ég.

Marosán Andor, Kolozsvár

Kémenes Anna,
 Gyergyószentmiklós

Ilyés Eunika, Szatmárnémeti

Címlap:
Gavluk Alina
Andrada,
 Maroskeresztúr

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.
 Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESE. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.
 Műszaki szerkesztő: Várdai Éva. Honlapszerkesztő: Komáromy László.
 Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101.
 E-mail: naps.sziv@napsugar.ro; www.napsugar.ro. Telefon/fax: 0264/418001.
 A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001
 B.C.R., SÚC. JUĐ. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622
 Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. nyomdájában. ISSN 1221-7751

Ára 2,5 lej

NAPSUGÁR

ÓRAREND

HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

